

דורשת הגמרא, אף על גב ד'פשת' אלהים ל'פשת', שיפת יזכה
שמלכות פרס שהיא מזרעו וסייעו לבנות את בית המקדש השני,
מכל מקום אין ה'שכינה' שורה בבית זה אלא 'ב'אֱהִלִּי שֵׁם' – בבית
ראשון שנבנה על ידי שלמה המלך שהוא מזרעו של שם, זוהי
הסיבה שלא שרתה שכינה בשלימות בבית שני, מפני שנבנה על
ידי פרסיים ולא על ידי ישראל.

מבררת הגמרא: ופרסאי – מלכות פרס, מנא לן ד'מִנְפַּת קְאָתוּ –
שהם מזרעו יפת. מבארת הגמרא: ד'בְּתִיב' (בראשית י ב) 'בְּנֵי יִפֶּת נֹכַח
וּמִנֹּג וּמְדֵי וַיִּנֹּן וְתָבֵל וּמִשְׁשֵׁן וְתִירָס', דורשת הגמרא באיזה ארצות
ישבו העמים המנויים בפסוק זה, 'מְדֵי' זה העם שיושב ב'גְּרַמְמֵינָא.
'מִנֹּג' זו קְנַדְיָא. 'מְדֵי' זו קְנַדְיָא. 'וַיִּנֹּן' כְּמִשְׁמַעוּ – ארץ הידועה
בשם יוֹן. 'תָּבֵל' זה בֵּית אוּנְיָקִי. 'מִשְׁשֵׁן' זו מוֹסְיָא. 'תִּירָס', פְּלִיגֵי כַּה
רְבִי סִמְיָא וְרַבְּנָן באיזו ארץ ישבו, וְאָמְרֵי לָהּ – יש אומרים
שהחולקים הם רבי סימון ורַבְּנָן, חד אָמְרֵי 'תִּירָס' זו בֵּית תִּירָקִי
ו-העם היושב במקום ההוא, וְחַד אָמְרֵי 'תִּירָס' זו פָּרַס. וכן גם תִּנִּי
רַב יוֹסֵף 'תִּירָס' זו פָּרַס, ולפי דעה זו מצינו שהעם היושב בפרס הוא
תִּירַס שהוא מבני יפת.

אגב שביארה הגמרא את הפסוק של בני יפת ממשיכה הגמרא
לבאר פסוקים נוספים בפרשה זו: 'וּבְנֵי כוֹשׁ וגו' כְּתָבָה וְרַעְיָה
'וּבְכַתְמָא' (שם יט) תִּנִּי רַב יוֹסֵף, סבתה וסבתכא שמוותיהן דומין משום
שהיה מקום זה מחוז המוקף הרים, והיו בו שתי מחוזות, אחת
סְקִיסְתָן וְנִיִּיתָא, הוא מחוז פנימי, וְסְקִיסְתָן כְּרִיִּיתָא, מחוז חיצוני
מסביב לפנימי, בֵּין חָדָא לְחָדָא – בין הפנימי לחיצון היה מרחק מִאָּה
פָּרְסִי בכל צד, וְהִיקָפָה של החיצון אֶלְפָּא פָּרְסִי.

הגמרא ממשיכה לבאר פסוק נוסף: נאמר בפסוק המתאר את
מלכות נמרוד 'וְהָיָה רֹאשִׁית מַמְלַכְתּוֹ כָּכָל וְאֶרֶץ וְאֶבֶד וּכְלָנָה' (שם
י. בְּכָל, כְּמִשְׁמַעָּה – הארץ הידועה בשם זה. 'אֶרֶץ' זה הארץ
הקרויה אֲוִירִיכָה. 'וְאֶבֶד' זה כְּשָׁפָר. 'כְּלָנָה' זה נוֹפֶר נִינְפִי.

הגמרא ממשיכה לדרוש את הפסוקים שבאותה פרשה: הפסוק
מדבר בענין אשור שלא רצה להיות בעצת דור ההפלגה שרצו
לבנות מגדל ולמרוד בה' ולכן יצא מארצו של נמרוד, והלך מהם
לבנות ערים אחרות, ונאמר כך (שם יא) 'מִן הָאָרֶץ הַהִיא יָצָא אֲשׁוּר'.
תִּנִּי רַב יוֹסֵף, אֲשׁוּר זה סִילַק – במדינת סילק ישבו בני אשור.
בהמשך הפסוק נאמר 'וַיִּבְנֶן אֶת נִינְוָה וְאֶת רְחוֹבָתָה עִיר וְאֶת כַּלְח',
מבארת הגמרא את המקומות, 'נִינְוָה' כְּמִשְׁמַעוּ, 'רְחוֹבָתָה עִיר' זו
פֶּרֶת דְּמִישׁוּ, 'כַּלְח' זו פֶּרֶת דְּבוֹרְסִיָּה.

עיר נוספת בנה אשור והיא מוזכרת בפסוק הבא (שם יב) 'וְאֶת רָקָן
בֵּין נִינְוָה וּבֵין כַּלְח הָיָה הָעִיר הַגְּדוֹלָה'. מבארת הגמרא: 'רָקָן' זה
אֶקְמִישְׁפֹּן. ממשיכה הגמרא לדרון בסיום הפסוק שאין הכרע מתוכו
כיצד לפרשו, 'הָיָה הָעִיר הַגְּדוֹלָה', אִינִי יוֹדֵעַ אִם נִינְוָה הִיא הָעִיר
הַגְּדוֹלָה, אִם רָקָן הִיא הָעִיר הַגְּדוֹלָה, אולם כְּשֶׁהוּא אוֹמֵר במקום
אחר (יזנה א) 'וַיִּנְבִּינָה הָיָה עִיר גְּדוֹלָה לְאַלְהִים מִכָּלֶּךְ שְׁלֹשֶׁת יָמִים',
הָיָה אוֹמֵר – צריך לומר שנינֹוה הִיא הָעִיר הַגְּדוֹלָה, משום שהיא
קרויה במקום אחר עיר גדולה.

אגב שדרשה הגמרא שמות מקומות, ממשיכה היא לדרוש אף
שמות אנשים: בפרשת המרגלים כשבא כלב לחברון נאמר (במדבר
יג ב) 'וַיֵּשֶׁב אַחִימֵן שֹׁשֵׁי וְתַלְמִי לְיָדֵי הָעֵנָק'. תָּנָא בברייתא, 'אַחִימֵן'
נקרא כך על שם שְׁמִיּוֹן וגיבור שְׁבָאֲתִים הִיָּה, כמו שיד ימין
חשובה מן השמאל, 'שֹׁשֵׁי' נקרא על שם שְׁמַתוֹן שהיה כבד וחזק
ביותר, הִיָּה מִשִּׁים אֶת הָאָרֶץ בפסיעותיו כְּשֶׁהִיָּתוּת – כגומא ושחת,
'תַּלְמִי' נקרא על שם שְׁמִשִּׁים אֶת הָאָרֶץ בהליכתו תַּלְמִים תַּלְמִים –
חריצים כתלמי המחרישה, והיה מעלה עפר ומעמיק בארץ. (דבר
אחר), אַחִימֵן כְּנָה עִיר שְׁמֹוהָ עֵנָת, שֹׁשֵׁי כְּנָה את העיר אֶלֶז, ותַּלְמִי
כְּנָה את תַּלְבּוּשָׁה. וסיום הפסוק 'לְיָדֵי הָעֵנָק', פירושו, שְׁמַעֲנִיּוֹן
הַחֹמָה בְּקוֹמָתָהּ – שמרוב גובהה נראה כאילו צווארם חודר ברכיע,
והשמש להם כענן (ו-תבשטן) סביב לצוארם.

אָמְרֵי רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי אָמְרֵי רַבִּי, עֲתִידָה מַלְכוּת רומי שְׁתַּפּוּל בִּיד
מַלְכוּת פָּרַס – שפרס תכבוש את רומי קודם ביאת המשיח, שְׁנִיאָמְרֵי
(ירמיה מט ב), 'לָכֵן שְׁמַעוּ עֲצַת ה' אֲשֶׁר יַעֲזֵן (על) [אל] אֲדוֹם

וּמִחֻשְׁבוֹתָיו אֲשֶׁר חֲשַׁב (על) [אל] יוֹשְׁבֵי תִימָן, אִם לֹא יִסְכְּחוּם צְעִירֵי
הַצָּאן, אִם לֹא יֵשִׁים עֲלֵיהֶם נוֹחֵם'. מבואר בבבאי שאדום [רומין]
תיסחב על ידי אומה בזויה שנקראת 'צעירי הצאן' והיא מלכות
פרס וכדלהלן.

שואלת הגמרא: מִתְקִיף לָהּ רַבָּה בַּר עוֹלָא, מָאִי מִשְׁמַע – מנין לרבי
דְּהָא 'צְעִירֵי הַצָּאן' כינוי למלכות פָּרַס הוּא, אִם הוּא מִשּׁוּם דְּבִתִּיב
בַּחוּז דְּנִיָּאל (ו) הָאֵיל אֲשֶׁר רָאִיתָ בְּעַל הַקְּרָנִים (הוא) מִלְכֵי מְדֵי
וּפָרַס' (דניאל ח ב), ומכאן שאיל שהוא ממשפחת הצאן רומז לפרס
ומדי, ולכן אף צעירי הצאן הכוונה לאומת פרס, יש להקשות,
וְאִיכָּא – אמור ש'צעירי הצאן' זו יוֹן, שאף היא נמשלה ל'שעיר'
שהוא מהצאן, דְּבִתִּיב בַּחוּז דְּנִיָּאל (שם ב) 'וְהַצִּיר הַשְּׂעִיר מִלֶּךְ יוֹן',
ומנין לו לרבי להכריע ולנקוט ש'צעירי הצאן' הם מלכות פרס,
שנא מלכות יוֹן היא שעתידה לכבוש את מלכות רומי.

משיבה הגמרא: כִּי סְלִיק רַב חֲבִיבָא בַּר סוּרְמִי מִבְּבֵל לֵארוֹץ
יִשְׂרָאֵל, אָמְרָה לְקוּשִׁיא זו קְמִיָּה דְּהָחוּז מְרַבְּנָן – לפני תלמיד חכם
מארץ ישראל, אָמְרֵי לִיה אֱתוּ תַלְמִיד חֲכָם, מָאֵן דָּלָא יָדַע פְּרוּשֵׁי
קְרָאִי מוֹתִיב תִּיבְתָּא לְרַבִּי – וכי מי שלא יודע לפרש פסוקים יקשה
על רבי, שכן יש לפרש מָאִי 'צְעִירֵי הַצָּאן', וּמִיָּאֵן דְּהָחוּז – הקטן
והצעיר של אחיו, וְחַד 'תִּירָס' המוזכר אחרון ברשימת בני יפת,
וְחַד פרס כפי דְּתִנִּי רַב יוֹסֵף לעיל 'תִּירָס' זה פָּרַס, וּמוֹכַח ש'צעירי
הצאן' שיכבוש את מלכות רומי הוא מלכות פרס, וגם אין צורך
לדרוש זאת מן הפסוק 'האיל אשר ראית' וגו'.

הגמרא מביאה דעה שלומדת זאת ממקור אחר: אָמְרֵי רַבָּה בַּר בַּר
הִנֵּה אָמְרֵי רַבִּי יוֹהָנָן מִשּׁוּם רַבִּי יְהוּדָה בְּרַבִּי אֶלְעָאי, עֲתִידָה רומי
שְׁתַּפּוּל בִּיד פָּרַס, וְנִיתָן לְדוֹן כֵּן מִקָּל וְחִמְרָה, וְהָאֵל מִקְדָּשׁ רֹאשׁוֹן
שְׁבָנְאֵהוּ יִשְׂרָאֵל שֶׁהֵם בְּנֵי שָׁם, וְהַחֲרִיבוּהוּ הַכְּשָׁדִיִּים, סוֹפֵן שְׁנַפְּלוּ
הַכְּשָׁדִיִּים בִּיד הַפְּרָסִיִּים כְּשֶׁדְּרִישׁ הַמִּדֵּי כָּבַשׁ אֶת בְּבֵל, נִמְצָא
שֶׁהַפְּרָסִיִּים נִקְמוּ מֵהָעַם שֶׁהַחֲרִיב אֶת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ. אִם כֵּן מִקְדָּשׁ
שְׁנִי שְׁבָנְאֵהוּ בִּיאִשׁוּר הַפְּרָסִיִּים וְהַחֲרִיבוּהוּ הַרומִיִּים, הָאֵם אִינִי דִּין
שְׁנַפְּלוּ הַרומִיִּים בִּיד הַפְּרָסִיִּים, כְּדִי שֶׁהַפְּרָסִיִּים יִנְקְמוּ בָהֶם עַל
שֶׁהַחֲרִיבוּ אֶת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ שֶׁנִּבְנָה בִּיאִשׁוּרָם.

הגמרא מביאה דעה החולקת על האמור למעלה וסוברת להיפך
שפרס היא שתיפול ביד רומי: אָמְרֵי רַבִּי, עֲתִידָה פָּרַס שְׁתַּפּוּל בִּיד
רומי קודם ביאת המשיח. אָמְרֵי לִיה רַב כְּהֵנָּה וְרַב אֶסִּי לְרַבִּי, בְּנֵי
בִּיד סוּרְמִי – האם הבונים את בית המקדש יפלו ביד מחריביו, הלא
מסתבר להיפך וכמו שאמרו לעיל שרומיים יפלו ביד הפרסיים.
אָמְרֵי לָהּ רַבִּי, אִין – אכן נִיִּיתָה מִלֶּךְ הִיא – כך גזר ה'. אִיכָּא דְּאָמְרֵי,
כִּי אָמְרֵי (לִיה) [לְהוֹן] רַב, אִינֵהוּ נָמִי – אף הפרסיים הָאֵם קָא סוּרְמִי כִּי
בְּנִישְׁתָּא – הלא סתרו והרסו בתי כנסיות, ובכך הפסידו את זכותם
שבנו את בית המקדש.

מביאה הגמרא ברייתא המסייעת לרב: תָּנָא נָמִי כְּבִי, עֲתִידָה פָּרַס
שְׁתַּפּוּל בִּיד רומי, ושני טעמים בדבר, חָדָא, דְּסוּרְמִי כִּי בְּנִישְׁתָּא.
וְעוֹד, נִיִּיתָה מִלֶּךְ הוּא שְׁנַפְּלוּ בּוֹנֵין בִּיד סוּרְמִי, אִף שְׁאִין זֶה מוֹבֵן.
זֶה כְּמוֹ דְּאָמְרֵי רַבִּי יְהוּדָה אָמְרֵי רַבִּי, אִין כֵּן דְּיֹד כָּא עַד שְׁתַּפּוּל
מַלְכוּת רומי הִרְשָׁעָה כָּכָל הָעוֹלָם בּוֹלָא תַשְׁעָה חֲדָשִׁים, שְׁנִיאָמְרֵי עַל
יְמוֹת הַמַּשִּׁיחַ (מִכָּה ה א) 'לָכֵן יִתְּנֶם עַד עַת יִלְדָּה יְלָדָה, וְיִתֵּר אַחֲוִי
יִשׁוּבוּן עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל', וְדוּרֵשׁ שִׁיתָן אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בִּיד הַרומִיִּים
כְּמוֹ זֶמֶן 'עַת יִלְדָּה יְלָדָה' שהוא תשעה חדשים. ואם כן כיון
שֶׁמַּלְכוּת רומי היא זו שתשלוט קודם ביאת המשיח, מוכח שהיא
תכבוש את פרס ולא להיפך.

תִּנִּי רַבְּנָן, כָּל הַלְשָׁבוֹת שְׁחִיזוּ בְּמִקְדָּשׁ, שְׁחִיזוּ בְּנוֹיּוֹת לְצִרְכֵּים שׁוֹנִים
כְּגוֹן לְצוּרָה הַקְּרִבּוּת וּבְגִיד הַכְּהוֹנָה, לֹא הָיוּ לָהֶן מוֹזוֹת, מִפְּנֵי שְׁאִין
חַיִּיב מוֹזָה אֵלָּא בְּבֵית הָעֵשׂוֹר לְדִירַת אָדָם, וְהַלְשָׁבוֹת אֵינֶן עֲשׂוּיּוֹת
לְכַךְ, חַיִּיב מִלְּשַׁבַּת פְּרָהֲדִין שְׁחִיזָה כָּה בֵּית דִּירָה לְכָהָן גְּדוֹל שֶׁבִּשְׁבַּע
הַיָּמִים שְׁקוּדִים יוֹם הַכִּיפּוּרִים כְּמוֹ שֶׁשִּׁנִּינוּ בְּמִשְׁנֵיתוֹ, וְכִיּוֹן שֶׁהִיא
עֲשׂוּיָה לְדִירַת אָדָם חַיִּיבַת בְּמוֹזָה, זוֹ דַּעַת חֲכָמִים. אָמְרֵי רַבִּי יְהוּדָה
– רבי יהודה חולק על חכמים ומקשה על דבריהם, וְהִלָּא כְּמָה
לְשָׁבוֹת הָיוּ בְּמִקְדָּשׁ שְׁחִיזָה לָהֶן בֵּית דִּירָה, וְכִגוֹן הַלְשָׁבוֹת שְׁחִיזוּ
שׁוֹמְרִים בָּהֶם בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ, וְאִף עַל פִּי שֶׁהַשׁוֹמְרִים דְּרוֹ שֶׁם בַּעַת

1 שמירתם לא הִיה לֶהֱ מוֹזוּה, ומוכח מזה שאין הטעם שבלשכת
2 פרהדרין היה מזוזה משום שחייבת מעיקר הדין ומפני שדרו בה,
3 אֵלָא לְשַׁכְת פְּרָהֶדְרִין שהיה בה מזוזה, גִּזְרָה הִיתָה, כדי שתהא
4 לשכת פרהדרין נראית כדירה של כבוד, ולא יאמרו מתוך שאין
5 שם מזוזה, שהכהן גדול כחבוש בבית האסורים.
6 מבררת הגמרא: מֵאֵי טַעְמָא דְרַבִּי יְהוּדָה שפוטט את לשכת
7 פרהדרין ממזוזה מעיקר הדין. מבארת הגמרא: אָמַר (רבא) [רַבָּה],
8 קִסְפֵּי רַבִּי יְהוּדָה, כָּל בֵּית שְׂאִינוּ עֲשׂוּי לִימּוֹת הַחֲמָה וְלִימּוֹת הַנְּשָׁמִים
9 אֵינִי בֵּית חֹשֶׁב לְהַתְחִיב בְּמוֹזוּה, והרי לשכת פרהדרין לא
10 שימשה אלא שבעה ימים.
11 מקשה הגמרא: אֵי תִיבִיה אֲפִי, וְהַכְּתִיב בנבואת עמוס (ג טו) על
12 הפורענות העתידה לבוא על ישראל, שהעשירים שבהם היו
13 בונים לעצמם מתוך עינוגם שני בתים אחד לקיץ ואחד לחורף,
14 וְהַכְּתִיב (אֵת) בֵּית הַחֹרֶף עַל בֵּית הַקִּיץ, הרי לנו מכאן שהפסוק
15 קורא 'בית' לדירה העשויה רק לקיץ או לחורף, ולא כמו שאמר
16 רבה בטעמו של רבי יהודה. מתרצת הגמרא: אָמַר לִיה רַבָּה, בֵּית
17 חֹרֶף ו'בֵּית קִיץ' אֵי קִיץ, בֵּית סַתְמָא לא אֵי קִיץ – הנביא לא קרא
18 לבית כזה 'בית' סתם, אלא אכן כינה אותו 'בית החורף' כדי לתאר
19 את מהותו של הבית, ולענין מזוזה אין מתחייב אלא 'בית' רגיל,
20 וכמו שכתוב (דברים טו) וְכָתַבְתֶּם עַל מְזוֹת בֵּיתְךָ וּבִשְׁעָרֶיךָ.
21 מקשה הגמרא: אֵי תִיבִיה אֲפִי, המשנה במסכת מעשרות (פ"ג מ"ז)
22 דנה לענין חיוב מעשרות בפירות שנכנסו למקום שאין לו דין בית
23 גמור, וכך שנינו, אם הכניס את הפירות לתוך סופת הַחֵג, בָּחַג
24 הסוכות, רַבִּי יְהוּדָה מְחִיב בהפרשת מעשרות, כדין פירות שנכנסו
25 לתוך בית, וְהַכְּתִיב פִּטְרִין, שסוברים הם שסוכה אינה נחשבת

26 'בית' לענין זה. וְתַנִּי עֲלָה ברייתא המוסיפה על משנה זו, שדעת
27 רבי יהודה שהסוכה נחשבת כבית אף לענין שאר דינים, וכך שנינו,
28 רַבִּי יְהוּדָה מְחִיב את הסוכה בְּעִירוֹב – עירובי חצרות, כלומר, חצר
29 שפתוחים לתוכה כמה בתים של כמה בני אדם, אסרו חכמים
30 לטלטל בשבת מהבית לחצר או מהחצר לבית אלא אם כן יערבו
31 עירובי חצרות, דהיינו שאוספים מכל דיירי הבתים דבר מאכל
32 ומניחים אותו באחד הבתים וזאת בכדי שכולם יהיו נחשבים
33 שגרים באותו בית ולכן כולם נחשבים כרשות אחת. וסובר רבי
34 יהודה, שאם סוכת החג פתוחה לחצר, דינה כבית, וצריכה לערב
35 עם שאר הבתים, ואם רק היא לא השתתפה בעירוב, הרי שדין
36 חצר זו כחצר שלא עירבה כלל. דין נוסף, וּבְמִזְוָה, שאף שאין
37 סוכת החג עשויה לימות החמה ולימות הגשמים, אף על פי כן רבי
38 יהודה מחייב את הסוכה במזוזה. דין נוסף, וּבְמַעֲשֵׂר, כמו שמפורש
39 במשנה. הרי מבואר שרבי יהודה מחייב את הסוכה במזוזה על אף
40 שאינה עשויה לקיץ ולחורף, וקשה על רבה שביאר בדעת רבי
41 יהודה שבית כזה אינו נחשב בית לגבי מזוזה.
42 וְכִי תִימָא – ואם תאמר לתרץ שבאמת רבי יהודה סובר שבית
43 שאינו עשוי לכל ימות השנה, אינו בית ופטור מן התורה, ומה
44 שהוא מחייב את הסוכה במזוזה הוא רק מְדַרְבָּנָן, וזאת משום שאם
45 לא יהיה בה מזוזה לא יחלקו האנשים בין סוכה לבית ויבואו לבטל
46 מצות מזוזה אף בבית גמור, מה שאין כן בלשכת פרהדרין שלא
47 גזרו מחמת כן מפני שרק הזריזים והבקיאים בכל מצויים שם, אין
48 זה תירוץ, שכן בְּשִׁלְמָא על החיוב בְּעִירוֹב וּמִזְוָה, אֵיכָא לְמִימַר
49 שהוא מְדַרְבָּנָן, אֵלָא מַעֲשֵׂר, וכי מִי אֵיכָא לְמִימַר שמן התורה אכן
50 פטור ממעשרות וכל החיוב הוא רק מְדַרְבָּנָן,

יומא דף י עמוד ב תלמוד בבלי המבואר "שפה ברורה – עוז והדר" (ליום שני) קנג

33 יאמרו שכהן גדול חבש בבית האסורים.
 34 רבא מקשה על ביאור זה של אביי: **אמר ליה רבא, והא סוכת הקה**
 35 **קהן קתני**, ובה מבואר דעת חכמים שפוטרים, הרי שאף בשבעת
 36 הימים שדרים בה נחלקו חכמים לפטור.
 37 רבא מיישב באופן אחר את מחלוקתם: **אלא אמר רבא, בשאר ימות**
 38 **השנה כולי עלמא לא פליגי דפטורה בין בסוכה ובין בלשכה**, ולא
 39 גזרים לחייב משום שבעת הימים, **כי פליגי – לא נחלקו לגבי שני**
 40 הדברים הללו אלא באותם **שבועה הימים** שמשתמשים בהם,
 41 והסתירות שהקשינו בדברי רבי יהודה ובדברי חכמים יתורצו כך,
 42 **סוכה מטעמא לחוד ולשכה מטעמא לחוד** – טעמי המחלוקת לגבי
 43 סוכה ולשכה אינם שייכים זה לזה אלא טעם כל אחד מהם תלוי
 44 בסברות אחרות, **סוכה מטעמא לחוד, שריף יהודה בחיוב מזוזה**
 45 **בסוכה למעמיה** – לשיטתו בהלכות הכשר סוכה, **דאמר סוכה**
 46 **דירת קבע בעיניו**, שהסוכה כשירה אפילו אם היא בנויה באופן של
 47 דירת קבע, ומכיון שהסוכה עשויה להיות דירת קבע הרי היא
 48 **מיתייבא במזוזה** כדין דירה קבועה, ואף רבנן הפוטרים ממזוזה,
 49 סוברים כך **למטעמיהו**, **דאמרי** שסוכה הגבוהה למעלה מעשרים
 50 אמה פסולה מפני ש**סוכה דירת צרא בעיניו** – צריכה להיות ראויה
 51 לדירת עראי, ולא **מיתייבא במזוזה**.
 52 **ולשכה מטעמא לחוד, רבנן סברי, דירה בעל כרחיה** כדירתו של הכהן
 53 הגדול בלשכת פרהדרין, שמוכרח הוא ומחובתו לפרוש מביתו
 54 ולהינתק ממשפחתו קודם יום הכיפורים, **שמה דירה – יש עליה דין**
 55 **של דירה** וחייבת במזוזה מן התורה, ואילו **רבי יהודה סבר, דירה**
 56 **בעל כרחיה לא שמה דירה**, ומאחר שאינה נחשבת לדירה, פטורה
 57 היא מן המזוזה מהתורה, **ומדרבנן הוא דתקיפו לה לחייבה במזוזה**,
 58 כדי שלא יאמרו המון העם כאשר הם רואים שהכהן הגדול שרוי
 59 בלשכה החסרה מזוזה, ש**בתן גדול הוא בבחינת חבש בבית**
 60 **האסורין** שפטור ממזוזה, ועל כן חייבו אותה במזוזה כדי שתיראה
 61 כדירה מעולה.
 62 מבררת הגמרא: **מאן תנא – מי שנה להא דתנו רבנן** בברייתא
 63 דלחלק,

1 והלא אם יחמירו חכמים לחייבים במעשרות, חומרא זו עלולה
 2 להביא לידי תקלה, שהרי מדין תורה פירות אלו פטורים
 3 ממעשרות, כיון שלא ראו פני בית גמור, ואין האנשים בקיאים
 4 לדעת איזו דירה חשובה קביעות ואיזו דירה אינה קבועה שחיובה
 5 רק מדרבנן, ובאשר יראו בני אדם שמפרישים מעשרות מאותם
 6 פירות, שמא יטעו ויחשבו שפירות אלו חייבים במעשר מן התורה,
 7 ויש לחוש משום כך **דילמא אתי לאפרושי מן החיוב על הפטור** –
 8 אולי יבואו להפריש מפירות טבל רגילים שיש בהם חיוב גמור
 9 מדברי תורה, שהם יהיו מעשרות על פירות אלו שפטורים מן
 10 התורה, וכיון שלא חל עליו שם מעשר, שהרי הפירות שאותם
 11 רצה לתקן אינם צריכים לזה, אם כך פירות אלו שעשאן מעשר
 12 נשארו טבולים ואסורים באכילה, וכמו כן יש לחוש שמא יעשר
 13 מן הפטור – מפירות הפטורים מן התורה על החיוב מן התורה,
 14 וכיון שלא עישר עליהם מפירות שהם טבל מן התורה, לא הותרו
 15 הפירות באכילה על ידי הפרשה זאת.
 16 הגמרא מבארת באופן אחר את מחלוקת רבי יהודה ורבנן: **אלא**
 17 **אמר אביי, בשבועה ימים שוקדם יום כיפור דכולי עלמא לא פליגי**
 18 **ובודאי דמיתייבא** לשכת פרהדרין במזוזה מן התורה, ובדומה
 19 לסוכה, שלדברי הכל אף בית שאינו עשוי לימות החמה והגשמים
 20 נחשב כבית גמור, **כי פליגי – כל מה שנחלקו הוא על לשכת**
 21 **פרהדרין בשאר ימות השנה**, מה הטעם שחכמים חייבו אותה
 22 במזוזה, **רבנן סברי, גזרינן שאר ימות השנה אטו שבועה**, כיון שאם
 23 לא תהיה בה מזוזה בשאר ימות השנה יבואו להקל גם בשבעת
 24 הימים, ולכן גזרו לחייב את השנה, ורבי יהודה סבר, לא גזרינן –
 25 אין לחייבה מחמת גזירה כזו אלא מחמת גזירה אחרת, שאם
 26 בשאר ימות השנה לא תהיה בה מזוזה היא לא תיראה כדירה,
 27 ויאמרו שהכהן הגדול שנמצא בה אינו גר בדירה חשובה אלא
 28 הוא כחבש בבית האסורים. ומעתה מתורצת הסתירה שהקשינו
 29 מדברי רבי יהודה המחייב בסוכה, על כך שהוא פטור בלשכה,
 30 שבשניהם הוא מחייב בתוך הימים שמשתמשים בהם, וכמו כן
 31 בשניהם הוא אינו גזור שאר ימות השנה מחמת שבעת הימים, ומה
 32 שמחייב בלשכת פרהדרין בשאר ימות השנה הוא רק משום שלא